

ورود تراموای ۴۰ متری به تهران نگرانی‌هایی را ایجاد کرده، اینکه این وسیله حمل و نقل عمومی با جثه بزرگ خود به در دسر شهری تبدیل نشود، مثلاً اینکه بار ترافیکی شهر را بیشتر نکند یا خساراتی را به بار نیاورد. در این رابطه اما سخنگوی شهرداری تهران به «جوان» می‌گوید: «این خودروها به آخرین فناوری‌های دستیار رانندگی مجهز هستند. فناوری‌هایی مثل سنسورهای تشخیص مانع در عقب و جلو یا دوربین‌های متعدد ثبت وقایع و تشخیص نقاط کور، بنابراین از نظر ایمنی چند سر و گردن نسبت به اتوبوس‌های فعلی بالاتر هستند.»

■ ■ ■

اضافه کردن راه‌های جدید برای حمل و نقل مسافران اصلاً به خودی خود اتفاق بدی نیست، اما وقتی که هنوز کمبودهای وسایل نقلیه عمومی چون اتوبوس و مترو که سال‌هاست امتحان خود را پس دادند جبران نشده‌است، روی استفاده از تراموا تراز داده می‌شود.
آنطور که مدیران شهری می‌گویند قرار است تراموا در خطوط بی‌آر تی مورد استفاده قرار گیرد، اما کدام یک از ایستگاه‌ها می‌توانند پذیرای این غول ۴۰ متری باشند؟ تصور می‌شود حضور تراموا ۴۰ متری در ایستگاه‌هایی که نهایتاً می‌تواند پذیرای دو یا سه اتوبوس بی‌آر تی باشد، خود هرج و مرج آفرین است. این موضوعی است برخی از اعضای شورای شهر نسبت به آن ابراز نگرانی می‌کنند و می‌خواهند که شهرداری تهران به این اتهامات پیش آمده پاسخ بدهد.

■ **اتوبوس و مترو در اولویت است نه تراموا**

تراموا برای کاهش بار ترافیکی به تهران دعوت شده‌است، اما آیا می‌زبانان آن قبل از دعوت، جوانب کار را آنطور که باید و شاید سنجیده‌اند؟ موضوعی که جعفر تشکر جی‌هاشمی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر تهران بدان اشاره می‌کند و به «جوان» می‌گوید: «یکی از دل‌نگرانی‌های ما بحث‌های ایمنی در زیرساخت‌ها برای استفاده از تراموا است؛ شبکه معیار ما و به خصوص تقاطع‌های همسطح، پل‌های فلزی و همینطور شبیخ زیر گذرها یا شبی روی پل‌ها. این‌ها همه مسائل فنی هستند که جزو آن انتظارات ما بود که شهرداری قبل از اینکه تراموا را بیاورد، این مطالعات را انجام می‌داد و گزارشی از آن را نیز به شورا می‌اد تا او مطمئن حاصل شود که این وسیله نقلیه برای شهر، مشکلاتی را به وجود نمی‌آورد.»

او ادامه می‌دهد: «شاید اگر خیلی پولدار بودیم و به اندازه کافی ناوگان اتوبوسی و مترویی داشتیم، می‌تفکیم حالا اشکال ندارد برای زیبایی شهر و برای اینکه یک امکان جدیدی به شهر اضافه کنیم، از تراموا بهره ببریم، اما در حالی که فقر شدید در ناوگان اتوبوسی و همینطور مترویی هستیم، پول‌های شهر نباید صرف کارهای این چنینی شود. به نظر من این اقدام خطاست و هزینه‌های سنگینی را به شهر و شهروندان تحمیل می‌کند.»

عضو شورای شهر اظهار می‌دارد: «گاهی گفته می‌شود که این قطارها هدی به گرفته شده یا حتی امانتی است، که جای تعجب و ابهام دارد. به سبب اینکه از کی تا به حال، چینی‌ها تصمیم گرفتند که اینقدر نسبت به ما

لطف و محبت داشته باشند که جانی وسیله‌ای را در اختیار ما قرار دهند. بیشتر به نظر می‌رسد این به یک دان ریختن و پهن کردن توری است که برای طعمه خودشان تدارک دیدند.»
تشکر جی‌هاشمی می‌گوید: «گاهی اوقات به غلط دوستان شهرداری قیمت تراموا و قیمت مترو را مقایسه می‌کنند، اما کدام عقل سلیمی می‌پذیرد که این دو مثل هم باشند که بخاهیم قیمت‌های آنها را مقایسه کنیم، ما تونل‌ها، ایستگاه‌های زیرزمینی بسیار بزرگی را در چندین هزار متری زیرزمین داریم که اینها به لحاظ دوام و همچنین به لحاظ پدافند غیر عامل جزو سرمایه‌های شهر محسوب می‌شوند. کافی است قطارهای مترویی مورد نیاز را تأمین کنیم که بسیار با دوام‌تر از تراموا هستند و بخش عمده‌ای از مشکلات شهروندان برای تردد در شهر با وسایل حمل و نقل عمومی را مرتفع سازیم.»

■ **تراموا رایگان آمد**

عبدالمطهر محمدخانی سخنگوی شهرداری تهران در گفت‌وگو با «جوان» درباره موضوع ایمنی تراموا در خیابان‌های شهری اظهار داشت: «این خودروها به آخرین فناوری‌های دستیار رانندگی مجهز هستند. فناوری‌هایی مثل سنسورهای تشخیص مانع در عقب و جلو یا دوربین‌های متعدد ثبت وقایع و تشخیص نقاط کور، بنابراین از نظر ایمنی چند سر و گردن نسبت به اتوبوس‌های فعلی بالاتر هستند. حتی شرکت سازنده ادعا می‌کند هوش مصنوعی این خودروها مبتنی بر سنسورهای متعدد آنقدر تکامل یافته است که می‌تواند در صورت نبودن راننده به‌صورت کاملاً خودکار وسیله را هدایت کند.»

سخنگوی شهرداری تهران در پاسخ به این سؤال که

سر نوشت تراموا چه می‌شود؟!

پایتخت چشم‌انتظار غول ۴۰ متری

«جوان» در گفت‌وگو با رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر و همچنین سخنگوی شهرداری تهران

میزبانی پایتخت از تراموا را مورد بررسی قرار داده است

چرا با وجود آنکه زیرساخت‌های فعالیت تراموا در تهران فراهم نیست به سمت استفاده از این وسیله انبوه‌هر رفته‌اید، گفت: «تراموا وارد شده اساساً نیازی به هیچ‌گونه زیرسازری ریل برق بالاسری یا هیچ تجهیز دیگری ندارند، بلکه به صورت چرخ لاستیکی بوده و می‌توانند همانند یک اتوبوس سه کابین در همین مسیرهای فعلی بی‌آر تی فعالیت کنند.»
محمدخانی درباره کارآمدی تراموا برای مدیریت ترافیک تهران اظهار داشت: «تایید فراموش کرد که هیچ مد حمل‌ونقلی به تنهایی از گذرگار نیست، بلکه فعالیت توأمان و شبکه‌ای همه وسایل انبوه‌هر عمومی می‌تواند نسبت به مدیریت ترافیک شهر اثرگذار باشد. تراموا نیز یک مد تازه است که تنها در صورتی می‌تواند منشأ اثر قرار گیرد که در کنار سایر مدها فعالیت کند.»

او به مطالعات صورت‌گرفته در این خصوص هم اشاره کرد و گفت: «براساس مطالعات مهندسان مشاور حوزه حمل‌ونقل این مد انبوه‌هر با وجود آنکه از نظر زیرساختی هزینه بسیار کمتری نسبت به مترو دارد، اما از نظر حجم مسافربری می‌تواند تا دو سوم یک نام تهران قرار گرفت. در واقع تراموا به‌وسیله همان کشتی قطار مترو فعالیت کند. از این نظر در صورت استفاده از خیابان‌های شهری می‌تواند کاملاً مؤثر باشد.»

سخنگوی شهرداری تهران در پاسخ به این سؤال که چرا با وجود آنکه اولویت شهر تأمین اتوبوس و مترو است به سراغ تراموا رفتید، اظهار داشت: «همان‌طور که قبلاً نیز بیان شده‌است، این ترامواها در جریان معامله خرید صدها دستگاه اتوبوس برقی فول آپشن از کشور چین به صورت آزمایشی (رایگان) در اختیار شهرداری تهران قرار گرفت. در واقع تراموا به‌وسیله همان کشتی قطار مترو فعالیت کند. از این نظر در صورت استفاده از خیابان‌های شهری می‌تواند کاملاً مؤثر باشد.»

سخنگوی شهرداری تهران در پاسخ به این سؤال که

نیشخند به عدالت در سلامت با ۲۵۰ میلیون دندان پوسیده

هزینه درمان یک دندان پوسیده یا به عصب رسیده چیزی نزدیک به یک ماه حقوق یک کارگر است!

شده‌بود و حالا هم که محمد رئیس‌زاده، رئیس سازمان نظام پزشکی از وجود ۲۵۰ میلیون دندان کشیده شده در دهان مردم کشورمان سخن گفته‌است.
رئیس کل سازمان نظام‌پزشکی ایران با اشاره به آمار ۲۵۰ میلیون دندان پوسیده در دهان ایرانی‌ها، از وضعیت موجود ابراز نگرانی کرد و گفت: «در بحث سلامت دهان و دندان، شرایط ما خوب نیست و دلیل آن هم، هزینه‌های بالای خدمات دندانپزشکی است.»

رئیس‌زاده با تأکید بر ضرورت توجه به وضعیت آموزش در حوزه دندانپزشکی تأکید کرد: «در بحث عرضه و قیمت مواد دندانپ، نظارت خوبی وجود ندارد.»

از نگاه وی، جامعه پزشکی و دندانپزشکی، توان پرداخت سوسپید را ندارد و دولت باید کار کند، چراکه هزینه‌نازسای‌های بیمه‌ای را جامعه پزشکی از جیب خودش پرداخت می‌کند که با مشکلات زیادی همراه شده‌است.

■ **وضعیت نابسامان سلامت دهان و دندان با زبان آمار**

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در پژوهشی که به عنوان «خدمات بهداشتی و درمانی دهان و دندان در ایران؛ چالش‌ها و راهکارها» انجام داده و نتایج آن مربوط به سال ۱۳۹۵ است، گزارش داده و می‌توانگین ملی دندان‌های پوسیده، از دست‌رفته بر شده در کودکان ۶ و ۱۲ ساله به ترتیب ۸۴/۱ (DMF) است.

حقیقت تلخ این است که بسیاری از افراد تا زمانی که دندانشان درد نگیرد به سراغ دندانپزشک نمی‌روند.
خود ۵۵ درصد افراد بالای ۶۵ سال نیز همه دندان‌های در دست‌داده‌اند و حتی یک دندان ندارند.

■ **برابری هزینه درمان یک دندان با یک ماه دستمزد!**

حقیقت تلخ این است که بسیاری از افراد تا زمانی که دندانشان درد نگیرد به سراغ دندانپزشک نمی‌روند.
خود ۵۵ درصد افراد بالای ۶۵ سال نیز همه دندان‌های در دست‌داده‌اند و حتی یک دندان ندارند.

بخورد. آن هم در شرایطی که حداقل حقوق یک کارگر چیزی نزدیک به همین ۱۰ میلیون تومان است و این یعنی برای درمان یک دندان باید یک ماه حقوقتان را هزینه کنید.
به همین خاطر هم اغلب افراد ترجیح می‌دهند، به تنها خدمت دندانپزشکی که تحت پوشش بیمه هست، روی بیاورند و دندانشان را بکشند؛ بگذریم از اینکه در مراکز غیردولتی حتی کشیدن دندان هم ممکن است یک تا ۲ میلیون تومان برایتان آب بخورد؛ به همین خاطر هم برخی از مراکز دندانپزشکی برای از دست ندادن مشتری خود، اقدام به ارائه خدمات اقساطی می‌کنند و هستند مراکزی که برای انجام خدمات دهان و دندان وام می‌دهند؛ در چنین شرایطی خیلی عجیب نیست که مردم مجبور نشوند به پوسیدگی دندان‌هایشان بی‌اعتنا باشند.

■ **بخش دولتی فقط متولی کشیدن دندان**
رئیس انجمن دندانپزشکان عمومی ایران با عنوان این مطلب که دهان مردم پر شده از دندان‌های پوسیده و خراب تصریح می‌کند: «دندان کشیدن، تنها راه پیش روی مردم برای خلاص شدن از درد دندان است، زیرا هزینه‌های ترمیم دندان‌ها به شدت بالا است.»
شهینی‌زاده با تأکید بر اهمیت پیشگیری می‌افزاید: «با پیشگیری اتفاق نیفتد، و هستند مراکزی که برای انجام خدمات دهان و دندان وام می‌دهند؛ در چنین شرایطی خیلی عجیب نیست که مردم مجبور نشوند به پوسیدگی دندان‌هایشان بی‌اعتنا باشند.

■ **بخش دولتی فقط متولی کشیدن دندان**

رئیس انجمن دندانپزشکان عمومی ایران با عنوان این مطلب که دهان مردم پر شده از دندان‌های پوسیده و خراب تصریح می‌کند: «دندان کشیدن، تنها راه پیش روی مردم برای خلاص شدن از درد دندان است، زیرا هزینه‌های ترمیم دندان‌ها به شدت بالا است.»
شهینی‌زاده با تأکید بر اهمیت پیشگیری می‌افزاید: «با پیشگیری اتفاق نیفتد، و هستند مراکزی که برای انجام خدمات دهان و دندان وام می‌دهند؛ در چنین شرایطی خیلی عجیب نیست که مردم مجبور نشوند به پوسیدگی دندان‌هایشان بی‌اعتنا باشند.

۱۰۰ میلیون یورو (معادل حدود ۸۵ هزار میلیارد تومان) اعتبار برای تکمیل پیش‌پرداخت خرید ۷۹۱ دستگاه واگن از کشور چین توسط شهرداری تهران در سال جاری تأمین شد. این در حالی است که مطابق نص صریح قانون برنامه پنجم این مبلغ می‌باید توسط دولت پرداخت می‌شد.»
سخنگوی شهرداری تهران بابیان آنکه سری نخست واگن‌های جدید مترو در چین ساخته و آماده است تأکید کرد: «البته تحویل این واگن‌ها به کشورمان منوط به اراده سیاسی مقامات دولتین ایران و چین است. امیدواریم با دستور اخیر رئیس‌جمهور محترم به وزرای کشور و امور خارجه هر چه سریع‌تر مقدمات تحویل واگن‌ها به شهرداری تهران نیز فراهم شود.»

قبل‌ت‌نه‌ان‌از دولت برای عمل به تکالیف قانونی مطالبه کند و برای پرداخت پیش‌پرداخت واگن‌ها به مقام معظم رهبری نامه بنویسد! اما با درک محدودیت‌های دولت و مضایق ارزی کشورش پای کار آمد و برای حل مشکلات مردم پیش‌قدم شد.»
سخنگوی شهرداری تهران با بیان آنکه سری نخست واگن‌های جدید مترو در چین ساخته و آماده است تأکید کرد: «البته تحویل این واگن‌ها به کشورمان منوط به اراده سیاسی مقامات دولتین ایران و چین است. امیدواریم با دستور اخیر رئیس‌جمهور محترم به وزرای کشور و امور خارجه هر چه سریع‌تر مقدمات تحویل واگن‌ها به شهرداری تهران نیز فراهم شود.»

■ **ترافیک و آلودگی از بین رفتنی است**
محمدخانی در رابطه با آخرین وضعیت ورود تراموا اظهار داشت: «هم‌اکنون دو دستگاه تراموا که به صورت کامل توسط شهرداری تهران خریداری و وارد خیابان‌های تهران شده‌است. این اتوبوس‌ها در حال حاضر با استیکرهای تهران دوست‌داشتنی در سطح شهر در حال تردد و پیش چشم شهروندان هستند.»

او افزود: «در مقام مقایسه همان‌طور که جناب آقای حناچی، شهردار سابق هم بیان کردند در دوره پنجم تنها ۲۴۰ دستگاه اتوبوس با حمایت و تأمین بیش از نیمی از اعتبار توسط وزارت کشور وارد پایتخت شد. این در حالی است که همه بودجهی مورد نیاز از کشور هزار و ۳۰۰ دستگاه اتوبوس فعلی به صورت کامل توسط شهرداری تهران بدون حمایت دولت پرداخت شده‌است! یعنی تا همین جاییش از ۱۰ برابر دوره گذشته اتوبوس خریداری تأمین کنند.»

سخنگوی شهرداری تهران درباره زمان‌بندی بهره‌برداری از این دستگاه‌ها نیز خاطر نشان کرد: «به زودی تست شبانه تراموا در مسیرهای مورد نظر (محور خیابان آزادی و یک مسیر احتمالی دیگر) آغاز شده و همه موارد احتمالی از نگاه مهندسان حوزه حمل‌ونقل مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بس از یک دوره تست شبانه و اخذ تأییدات لازم تراموا برای فعالیت آزمایشی در روز و روزهای آخر شهریور در کنار اتوبوس‌های بی‌آر تی موجود وارد خط می‌شود.»

محمدخانی در پاسخ به این سؤال که آیا می‌تواند تاریخ دقیقی در این خصوص ارائه دهد نیز گفت: «ورود تراموا منوط به تست موفق و اخذ تأییدیه‌های لازم است، ولی تصور می‌کنم در صورت مناسب بودن همه تست‌ها روند مسافرنپذیری آزمایشی از اواخر بهمن‌ماه آغاز شده و شهروندان می‌توانند از این مد جدید حمل‌ونقلی بهره‌مند شوند.» او در خاتمه ابراز امیدواری کرد با ورود اتوبوس‌ها، تاکسی‌ها، واگن‌ها و ترامواهای جدید به شهر گشایشی هر چند اندک در زمینه کنترل ترافیک و مدیریت آلودگی هوا برای جلب رضایت شهروندان اتفاق افتد.

■ **توزیع ناعادلانه دندانپزشک**

توزیع ناعادلانه و کمبود دندانپزشک هم در کنار بیمه نبودن خدمات دهان و دندان و لوکس تلقی‌شدن آن در سلامت دهان و دندان و بروز ۲۵۰ میلیون پوسیدگی در دهان مردم کشورمان تأثیرگذار است. طبق آمارهای رسمی موجود، سالانه حدود ۲ هزار دندانپزشک در کشور فارغ‌التحصیل می‌شوند و طبق اعلام سازمان نظام پزشکی کشور در حال حاضر نام حدود ۴۳ هزار نفر دندانپزشک ثبت‌شده‌است که البته تعدادی مهاجرت کرده و تعدادی فوت شده‌اند. با این حال وضعیت پوسیدگی دندان‌ها از نظر خود مسئولان قابل‌پذیرش نیست. طبق پژوهش و پیمایش مرکز پژوهش‌های مجلس، از بین ۳۱ استان کشور، ۱۱ استان سرانه‌ای بالاتر از میانگین سرانه دندانپزشک در کشور دارند. مثلاً استان تهران با سه تن آل ۱۶ دندانپزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، در رتبه نخست از نظر توزیع دندانپزشک در کشور قرار دارد. پس از آن، استان‌های یزد، اصفهان و فارس به ترتیب در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار دارند. میانگین سرانه کل کشور نیز ۴۴ دندانپزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است. اختلاف سرانه دندانپزشک عمومی و متخصص بین برخوردارترین استان و محروم‌ترین به ترتیب ۸۵ و ۱۲ دندانپزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است که عددی قابل‌تأمل است. این توزیع ناعادلانه در حالی است که یکی از مهم‌ترین وظایف دندانپزشکان توجیه به دندانپزشکی پیشگیرانه و آموزش‌های لازم در این خصوص است، موضوعی که مانند سلامت دهان و دندان مغفول مانده‌است.

تقویت جامعه

بازسازی زلزله‌های اجتماعی

همان‌طور که زلزله زمین را می‌لرزاند و ساختارهای مستحکم را دگرگون می‌کند، زلزله‌های اجتماعی نیز بنیان‌های فرهنگی و رفتارهای اجتماعی را تغییر می‌دهند. در ایران امروز، جامعه‌شناسان و پژوهشگران فرهنگی از واژه «زلزله اجتماعی» برای توصیف تغییرات سریع و عمیقی استفاده می‌کنند که الگوهای رفتاری و ارزش‌های فرهنگی را دگرگون کرده‌است. این پدیده به ویژه در سال‌های اخیر با گسترش فناوری، شبکه‌های اجتماعی و بحران‌های اقتصادی سرعت بیشتری یافته‌است. این یادداشت به بررسی علل، پیامدها و راهکارهای مدیریت این زلزله‌های اجتماعی در ایران می‌پردازد.

■ **چرا این زمین‌لرزه‌ها رخ می‌دهند؟**

گسل فناوری و دیجیتال‌سازی شدن زندگی: ورود گسترده فناوری و شبکه‌های اجتماعی به زندگی روزمره، مفاهیمی مانند هویت، ارتباطات و ارزش‌ها را به چالش کشیده‌است. در گذشته، هنجارهای اجتماعی غالباً از خانواده و محیط نزدیک فرد به‌او منتقل می‌شد، اما اکنون میلیون‌ها ایرانی هر روز در معرض ایده‌ها و ارزش‌های جهانی قرار می‌گیرند. این گسل فناوری باعث شده تا فاصله میان نسل‌ها افزایش یابد و مفاهیمی مانند حریم خصوصی، آزادی فردی و سبک زندگی دستخوش تغییر شود.

بحران اقتصادی و شکاف طبقاتی: اقتصاد ناپایدار و تورم‌های افسارگسیخته، بنیان‌های اعتماد اجتماعی و انسجام فرهنگی را تضعیف کرده‌است. بسیاری از خانواده‌ها به دلیل مشکلات مالی قادر به حفظ سبک زندگی سنتی خود نیستند و این امر موجب تغییر ارزش‌ها شده‌است.

بحران هویت و مدرنیته: جامعه ایران با گذر از سنت به مدرنیته مواجه شده، باعث ایجاد سردرگمی در هویت فردی و جمعی شده‌است. جوانان ایرانی، میان ارزش‌های سنتی و فشارهای مدرنیته، در حال بازتعریف خود هستند.

■ **پیامدهای زلزله‌های اجتماعی در ایران**

تغییر در ارزش‌های خانوادگی: یکی از نخستین قربانیان زلزله‌های اجتماعی، ارزش‌های خانوادگی است. در گذشته، خانواده به عنوان هسته اصلی جامعه نقش مهمی در انتقال فرهنگ و ارزش‌ها ایفا می‌کرد، اما امروز، افزایش طلاق، کاهش نرخ ازدواج و تغییر نقش‌های جنسیتی نشان‌دهنده دگرگونی‌های اساسی در این حوزه است.

گسترش رفتارهای فردگرایانه: با افزایش فشارهای اقتصادی و فرهنگی، بسیاری از افراد به جای اولویت دادن به جامعه، به دنبال تأمین نیازهای فردی خود هستند. این فردگرایی می‌تواند هم فرصتی برای رشد فردی باشد و هم چالشی برای انسجام اجتماعی.

بحران اعتماد اجتماعی: یکی از پیامدهای مهم زلزله‌های اجتماعی در ایران، کاهش اعتماد اجتماعی است. این بحران در روابط بین افراد، نهادها و حتی خانواده‌ها مشهود است. به عنوان مثال، در نظر سنجی‌های اخیر، بسیاری از ایرانیان از کاهش اعتماد به نهادهای دولتی و غیردولتی خبر دادند.

ظهور سبک‌های جدید زندگی: یکی دیگر از پیامدهای این تکان‌ها، ظهور سبک‌های جدید زندگی است. گرایش به مینیمالیسم، افزایش فعالیت‌های هنری و فرهنگی، و انتخاب مسیرهای غیرسنتی در زندگی شخصی و شغلی از جمله تغییرات مثبت این زلزله‌هاست.

■ **شتاب‌دهنده یا محرک اصلی زلزله‌های اجتماعی؟**

شبکه‌های اجتماعی به عنوان یک ابزار پر قدرت، تغییرات اجتماعی را تسریع کرده‌اند. از یک سو، این فضاها به جوانان امکان داده‌اند تا به راحتی به اطلاعات و اتهامات جهانی دسترس پیدا کنند، اما از سوی دیگر، این امر باعث شده برخی هنجارهای اجتماعی سنتی زیر سؤال برود. به عنوان مثال، جنبش‌هایی مانند حق انتخاب پوشش یا تساوی جنسیتی در فضای مجازی توانسته‌اند بحث‌های اجتماعی گسترده‌ای را ایجاد کنند که در گذشته محسوس می‌کرد.
از سوی دیگر، این فضای مجازی باعث شده برخی هنجارهای اجتماعی سنتی زیر سؤال برود. به عنوان مثال، جنبش‌هایی مانند حق انتخاب پوشش یا تساوی جنسیتی در فضای مجازی توانسته‌اند بحث‌های اجتماعی گسترده‌ای را ایجاد کنند که در گذشته محسوس می‌کرد.
از سوی دیگر، این فضای مجازی باعث شده برخی هنجارهای اجتماعی سنتی زیر سؤال برود. به عنوان مثال، جنبش‌هایی مانند حق انتخاب پوشش یا تساوی جنسیتی در فضای مجازی توانسته‌اند بحث‌های اجتماعی گسترده‌ای را ایجاد کنند که در گذشته محسوس می‌کرد.

تقویت نقش نهادهای مدنی: آموزش نقش کلیدی در مدیریت زلزله‌های اجتماعی دارد. از مدارس گرفته تا دانشگاه‌ها و رسانه‌ها، همه باید در آگاهی‌بخشی به نسل جوان و آمانده‌سازی آنها برای مواجهه با چالش‌های فرهنگی و اجتماعی یفک ایفا کنند.

تقویت نقش نهادهای مدنی: آموزش نقش کلیدی در مدیریت زلزله‌های اجتماعی دارد. از مدارس گرفته تا دانشگاه‌ها و رسانه‌ها، همه باید در آگاهی‌بخشی به نسل جوان و آمانده‌سازی آنها برای مواجهه با چالش‌های فرهنگی و اجتماعی یفک ایفا کنند.

■ **از زلزله تا بازسازی، گامی به سوی آینده**

زلزله‌های اجتماعی می‌توانند تهدیدی جدی برای انسجام فرهنگی و اجتماعی باشند، اما اگر به‌سری مدیریت شوند، فرصتی برای بازسازی و تقویت جامعه نیز محسوب می‌شوند. در ایران، این تغییرات اجتناب‌ناپذیر هستند، اما مهم‌ترین سؤال این است که آیا می‌توانیم از این تکان‌ها برای ساختن جامعه‌ای قوی‌تر، با انعطاف‌پذیرتر و عادلانه‌تر استفاده کنیم؟ پاسخ به این سؤال به رویکردی جامع و آینده‌نگار نیاز دارد که همه ارکان جامعه را درگیر کند. با تکیه به تاریخ، می‌توان دریافت که جامعه ایران بارها در مواجهه با بحران‌ها توانسته خود را بازسازی کند. این بار نیز، با هوشمندی و هم‌افزایی، می‌توانیم از زلزله‌های اجتماعی نه به عنوان یک تهدید، بلکه به عنوان فرصتی برای تحول استفاده کنیم.

شیوه‌نامه بهداشتی

مقابله با آفتل‌و آزار مدراس ابلاغ شد

معاون سلامت و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش گفت: شیوه‌نامه بهداشتی مقابله با آفتل‌و آزار در مدارس ابلاغ شد تا از همه‌گیری این بیماری در میان دانش آموزان جلوگیری شود.
صادق ستاری فرد، معاون سلامت و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش درباره شیوع آفتل‌و آزار در مدارس اظهار داشت: شیوع این بیماری همیشه در فصل سرد سال اتفاق می‌افتد و ابتلای دانش آموزان به بیماری‌های فصلی همواره وجود دارد و امسال نسبت به سال‌های گذشته گزارش نگران‌کننده در این زمینه نداشتیم. معاون سلامت و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش افزود: نحوه مواجهه مدارس با همه‌گیری آفتل‌و آزار به‌طور مشخص از سوی وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همچنین دانشگاه‌های علوم پزشکی ابلاغ شده‌است. ستاری فرد یادآور شد: براساس این ابلاغیه، اگر اطفالی که در نقطه از کشور و در یک مدرسه همه‌گیری بیماری را شاهد باشیم، به افراد چگونگی مواجهه شدن با این مسئله آموزش داده شده‌است و باید به گونه‌ای تدبیر شود که دچار یک همه‌گیری گسترده در واکریم نشویم. گفتنی است در همین راستا، تشویق و ترغیب دانش آموزان و معلمان به شست‌وشو مداوم دست‌ها با آب و صابون حداقل به مدت ۲۰ تا ۳۰ ثانیه و تشویق و ترغیب آنها در زمینه دست زدن به چشم‌ها، بینی و دهان هنگام بیمار بودن در زمانی که دست‌ها آلوده هستند، از مهم‌ترین موارد پیشگیری از آفتل‌و آزار است که از سمت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام شده‌است.